

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

De Sacerdotii Origine & Præstantia - Variis item Industriis, & Praxibus, quibus Sacerdotes boni ad Dei gloriam suámque & Proximi salutem promovendam sunt usi ; Malorum Qvoque Sacerdotum infelici interitu, radicibus, & remediis Cui etiam Compendium Ritualis, ea, quæ pro commodiori Sacramentorum & ...

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1681

§. 2. De Caritate per catechizationem rudium à Sacerdotibus exhibita.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48600](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48600)

§. II.

De Caritate per Catechizationem rudium à Sacerdotibus exhibita.

Quemadmodum Agricola agrum excolere, & optatum fructum referre volentis non minima cura est; ut, dum ad semen recipiendum maximè idonea est; illud seminare, ita & Sacerdotis agrum Dominicum juxta vocationis obligationem excolere desiderantis præcipua sollicitudo in eo consistere debet, ut, dum tenera adhuc juvenus est, & semen doctrinæ Christianæ recipiendum aptissima, illud diligens seminaret, ut fructum suo tempore non trigesimum paraxat, sed centesimum ferat. Et hæc nempe causa est, quæ Christus Jo. 20 S. Petrum ter interrogans, an ipsum amaret, ipsoque semper affirmativè respondente, subjecerit illi duabus vicibus: *pasce agnos meos*: & ultima primùm hæc dixerit: *pasce oves meas*. Ut indicaret scilicet duplo majorem puritatis per agnos significatæ instructioni curam impendendam esse; quam adultis hominibus per oves indicatis. Unde meritò varij Pontifices, præcipuè Pius V. & Gregorius XV. in varijs bullis hunc in finem ejusmodi Catechizationem opus pium, saluberrimum, & Republicæ Christianæ summè necessarium vocant, & ut ejusdem fructuosum exercitium quàm plurimos invitaret, varias indulgentias liberaliter tam ijs, qui illud ipsi obtemperant, quàm qui ad illud cooperantur, concesserunt. Quam sedulò autem & fructuosè id obierint multi Zelosissimi Sacerdotes, ex sequentibus exemplis patebit.

De Christo scribit Theophylactus in cap. 8. Luc. *Ille, qui de celo descendit, ut exemplum & formam vite nobis daret, operibus nos docuit in caritatis officijs non negligentes, sed remissos, sed valde diligentes esse: neque tantum in civitatibus catechizabat, sed verbum divinum prædicabat, sed multò magis in castellis, ne magnas civitates quæramus, sed viles atque contemptas villas adeamus ad docendas animas, & trahendas ad DEVM.* Unde dicebat Apostolis: *Infrat. IX.* Q. Sini-

*Sinite parvulos venire ad me, & non prohibueritis illi-
um est enim regnum calorum. Marc. 10.*

S. Paulus, quantopere se in hoc officio caritatis ex-
erit, ipsemet 1. ad Thessal. 7. testatur dicens: *Faci-
parvuli in medio vestrum, tanquam si Nutrix fovet
suos.*

S. Hieronymus in Epistola ad Lætam de Filiz in-
ne sic scribit: *Si ad Paulam miseris, Magistrum
Nutritium spondeo, gestabo humeris, balbutientem
Verba formabo, multo gloriosior Mundi Philosopho,
Regem Macedonum babilonio periturum Seneca
eillam & sponsam Christi erudiam regnis calestrum
vendam.*

S. Gregorius Magnus licet podagrâ impeditus, & cur-
semper infirmo, gestatoria sede se ad scholam portare co-
ehoralium portari curabat, quos ipse manu virgâ regens e-
dens docebat, errantesque corrigebat, uti in epistola
de necess. util. & præstant. catech. fol. 21. dicitur.

S. Vincentius Ferrerius non tantum ætate profectu
tiam Pueros certis horis ad se vocatos instruebat, sed
quomodo Cruce se signarent, orationem Dominicanam
tationem Angelicam, Symbolum fidei recitarent, & debita
colerent, Parentibus honorem deferrent, & debita
persolverent. Petrus Ranzanus in vit.

S. Norbertus Ordinis candidi institutor, licet esset
lebris Concionator, ut S. Bernardus eum fistulam
verbi divini vocaverit, maluit tamen in vicis & pag-
ram suam rudibus & pueris instruendis impendere, ut
in vita testatur.

S. Cudbertus solebat ea maximè loca peragere,
asperis, arduisque montibus procul posita, alijs horro-
ad visendum, & paupertate pariter ac rusticitate Do-
arcebant accessum. Quos tamen ille libenter pro
patus labori, tantâ doctrinæ solertis excolebat, ut
ut de Monasterio egressus sæpe hebdomadâ integrâ
quando duabus vel tribus, nonnunquam etiam me-
domum non rediret, sed demoratus in montanis plebe-
sticam verbo prædicationis simul & opere virtutis ad
stia vocaret. Haræus in vita. 20. Mart.

S. Carolus Borromeus per loca prærupta & invia retransiens, quam incedens, & Sarcinas proprijs humeris portans, Sacerdotes & plebem in montosis locis demorantem proprio ore catechizabat, & proprijs monitis stimulabat.

S. Ignatius Loiola tanti faciebat hoc opus, ut non modò cum magna alacritate & fructu peregerit, sed etiam à confessoribus suis exegerit, ut promitterent se specialem parvulorum curam habituros, & tam ipsi, quam Rectores post factam professionem, aut Rectoratum prima vice susceptum quadraginta diebus eosdem parvulos catechizarent.

S. Franciscus Xaverius de seipso l. 1. Epist. ep. 5. sic scribit: Quibus dies plures ego & alij linguæ Hispanicæ & Malabaricæ in unum convenissemus, communi opera, summo labore convertimus Catechismum in Malavaricam linguam, tum ego ut didici, omnes ejus oræ vicos obire cœpi, tinnitibus in unum locum coactis Christianam doctrinam tradere bis in die. Quocirca eam Pueri unius mensis spatio, memoriam bellissimè commendârunt. Interea eisdem præceperam, ut, quæ ipsi didicissent, Parentes, Domesticos, & quoslibet deinceps docerent suos. Dominicis porro diebus viros ac mulieres, pueros ac puellas factam in ædem convocabam. Conveniebant sanè alacriter, magnòque studio audiendi. Tum ego omnibus audientibus ex-

posui à confessione Sanctissimæ Trinitatis, Dominicam orationem, Salutationem Angelicam, Symbolum Apostolorum patrio ipsorum sermone, clarâque voce pronuntiabam, & ceterum omnes pariter sequebantur, eaque ex re voluntatem capiebant non vulgarem. Inde Symbolum ego iterabam solus, & in singulis ejus capitibus insistebam. Subter symboli articulos sic iteramus, ut ad singulos pariter perveniret & Ave cum certo carmine recitemus; nam primo fidei capite decantato, mox patrio eorum sermone hoc præco-
cimen: JESU Fili DEI, da nobis, ut hoc primum fidei caput planè credamus; quod abs te ut impetremus, hanc tibi precepcionem offerimus à te institutam. Inde aliam hujusmodi carmen subijcimus: Sancta MARIA Mater Domini nostri JESU Christi, impetra nobis à tuo dulcissimo

Q²

simo

limo Filio, ut sine ulla dubitatione hunc fidei Chri-
credamus articulum. Eandem planè rationem in
undecim Symboli capitibus tenemus.

Petrus Forerius, ut doctrina Christiana magis per-
tur, & novitate quâdam Populus alliceretur, the-
xit in templo à nonnullis selectioribus puerulis
cultu vestitis occupandum, qui in eodem vel de alio
dei puncto disceptarent, vel peccatum cum omni
tate depingerent; præterea pœnas, quibus iram
in illud defavit, adducerent; tum ejusdem fugien-
nes, nec non aliquam in eadem materiâ terribilem
riam subjungereut, palàm etiam contestarentur,
mortem subituros, quàm ejusmodi scelus admittent
hæc ipse loquens sermonem ad Parentes convertens
dem sciscitatus, utrum non afficerentur pudore,
rum Infantes majorem rerum Christianarum
quàm ipsi essent nacti; an etiam deinceps tam igno-
sunt futuri, ut ipsorum, quod eorum Liberi
execrarentur, admittere velint? & hæc omnia
emphasi proferebat, ut nemo non contritus & lacri-
dus discederet: desiderium etiam aliquid addidit
erat grande, ut vespertino tempore Parentes
seorsum abducereat, illisque munusculum offeren-
tarentur, ut eadem repeterent, ut hac ratione meli-
la ipsimet in memoria retinerent. Vita. l. 1. c. 8.

Jodocus Van Dormael Theologia olim Professor
lis diebus Dominicis & Festis à summo mane in ve-
per vicos & pagos, per sepes & vias, ardentissimo
zelo, quasi sauciatus discurrebat, catechizando, &
ta doctrinæ Christianæ, rudi plebeculæ exponendo
frusto panis pro viatico contentus, quod, ne cuiquam
colis molestus esset, secum portabat. Ut verò huius
ctioni liberiùs & sine impedimento vacare possent,
unquam Beneficium Ecclesiasticum & pinquissimum
ultrò oblatum acceptabat. In epist. cit. fol. 30.

Cæsar Buzæus Sacerdos Religiosissimus, integerrimus
Avenione in Gallia commoratus, usque ad eò co-
hanc instructionem, ut peculiarem etiam Congregatio-
ex pijs Sacerdotibus instituerit, qui Patres doctrinæ

per Galliam nuncuparentur. Quam caritatem DEUS
felicissima morte compensavit, dum noctu sub ipsa ora-
tione subicō luce visibili circumfusus in cælum raptus est.
fol. 69.

II. Habeat ergo & quivis Sacerdos cordi tam fructuosam
functionem, nec sibi persuadeat, in concionibus, aliisque
functionibus honorificentioribus copiosorem fructum re-
peraturum, quia, ut rectè ad similem objectionem Joannes
Baptista Parisiensis Cancellarius respondit, pomposus qui-
dam, non autem efficacius aut fructuosius operam suam in
similibus functionibus ponet, cum à tali Puerorum instru-
ctione potissima salus & felicitas reipublicæ dependeat. Di-
xit ergo cum eodem Gersono: *Venite ad me parvuli &*
*ego vobis doctrinam, vos mihi orationem impende-
re. Sic Angelos nostros vicissim latificabimus.*

§. III.

De Caritate per Sacramentorum administratio-
nem à Sacerdotibus demonstrata.

I. Cum inter alia munera boni Pastoris non postremum
sit, ut oves suas certis temporibus ad aquarum, quibus sitim
extinguere possint, fontes aut fluvijs perducatur; ejus-
modi fontes autem respectu Spiritualium ovium meritò Sa-
crosancta Sacramenta censantur, utpote per quæ, ut lo-
quitur Tridentina Synodus omnis vera justitia vel incipit,
vel corrupta augetur, vel amissa reparatur, atque adeò aqua
viva hauritur, quam qui biberit, in æternum non sitiat,
sed in eo fiat fons aquæ salientis in vitam æternam, ut Chri-
stus Jo. 4. dixit, facile apparet, Sacerdotis zelum & indu-
ciam etiam in hæc Sacramentorum crebra & fructuosa fre-
quentatione procuranda elucere præcipuè debere; & verò
etiam in non paucis Sacerdotibus præclare enituisse sequen-
tia exempla demonstrant.

S. Ambrosius Episcopus Mediolanensis omnia quidem Sa-
cramenta præcipuo in honore habebat, sed præ reliquis Sa-
cramentum pœnitentiæ magna cum charitate ac zelo admi-
nistabat; siquidem si quis illi peccata sua confitebatur, a-
deò